

VINDUET

- en gennemgang af vinduets historie
- og betydning som element i arkitektur og bygningskultur

Lars Nicolai Bock

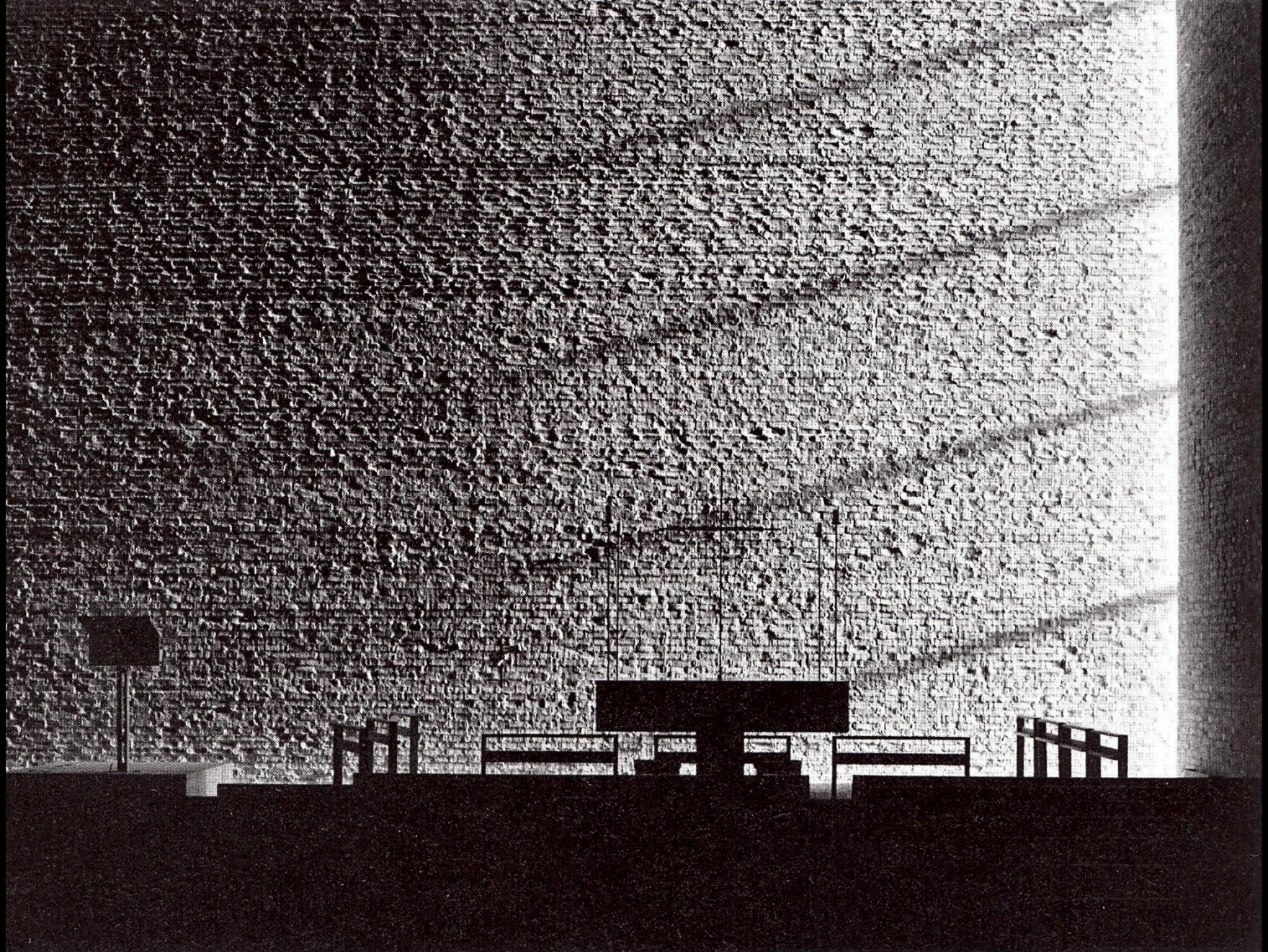
*Associate Professor, Arkitekt m.a.a.
Department of Architectural Heritage
Aarhus School of Architecture
DENMARK*

Opgave på 2. og 3. studieår
AAA 13. september 2012

åbningen mellem ude og inde

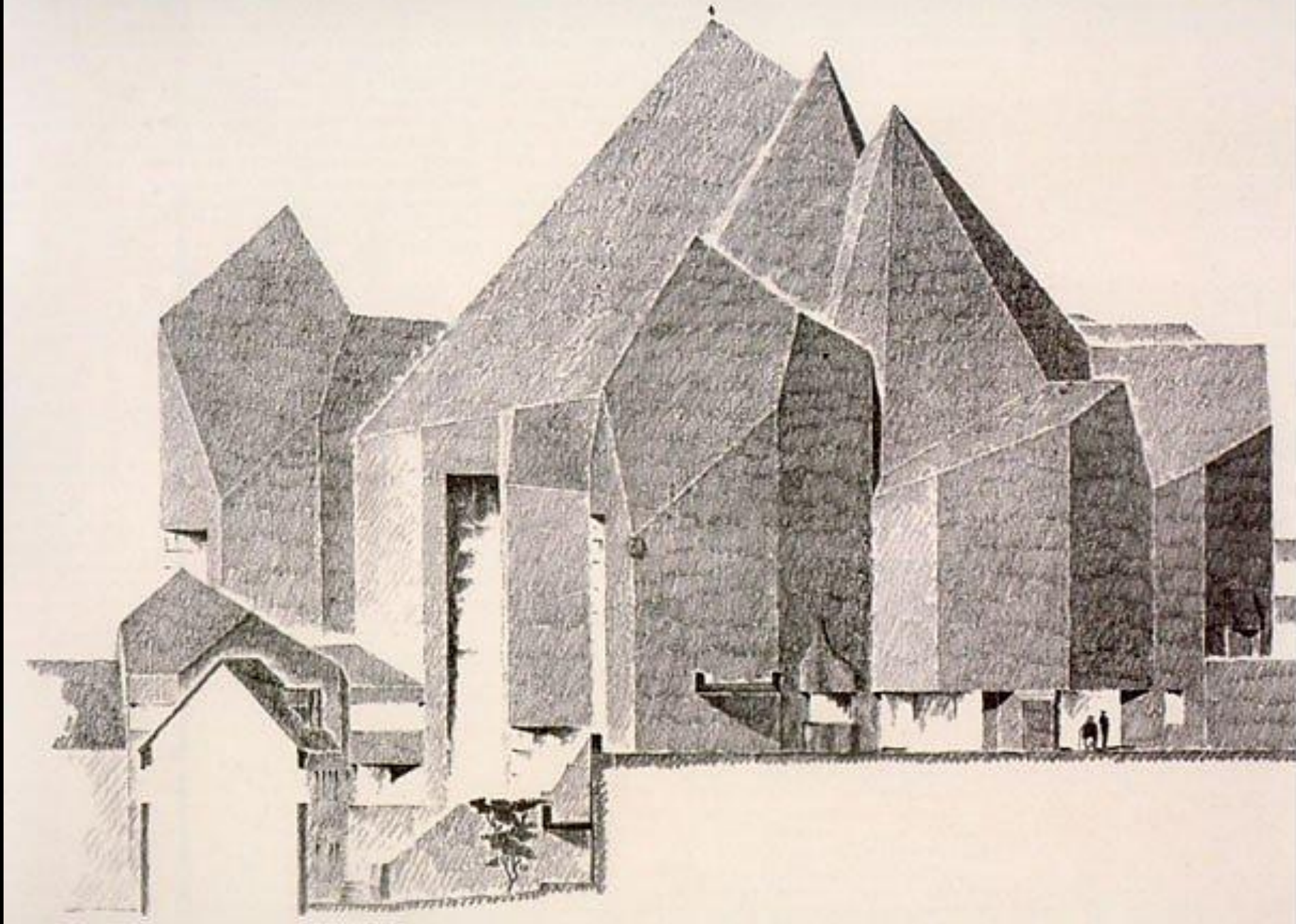
arkitektur og lys

den hele form

den hele form

den hele form

den hele form og begrænset lys

den hele form

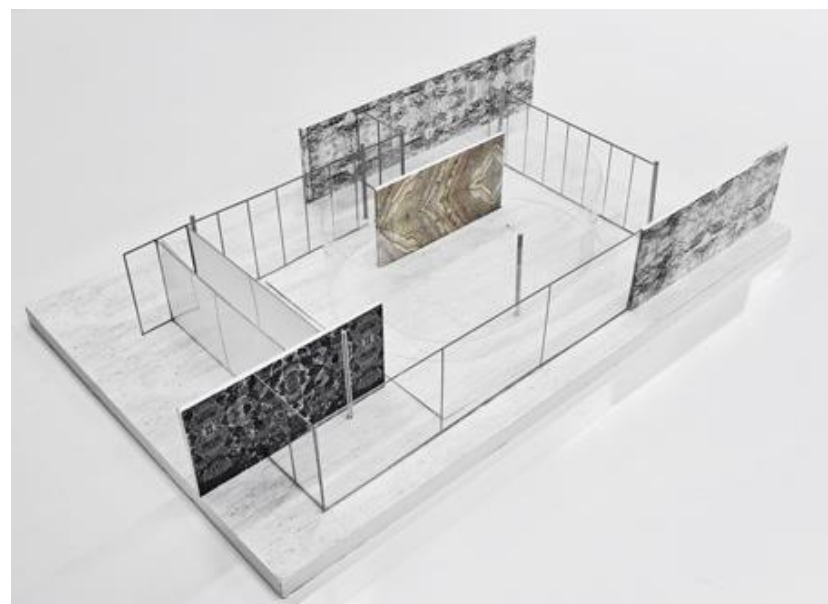
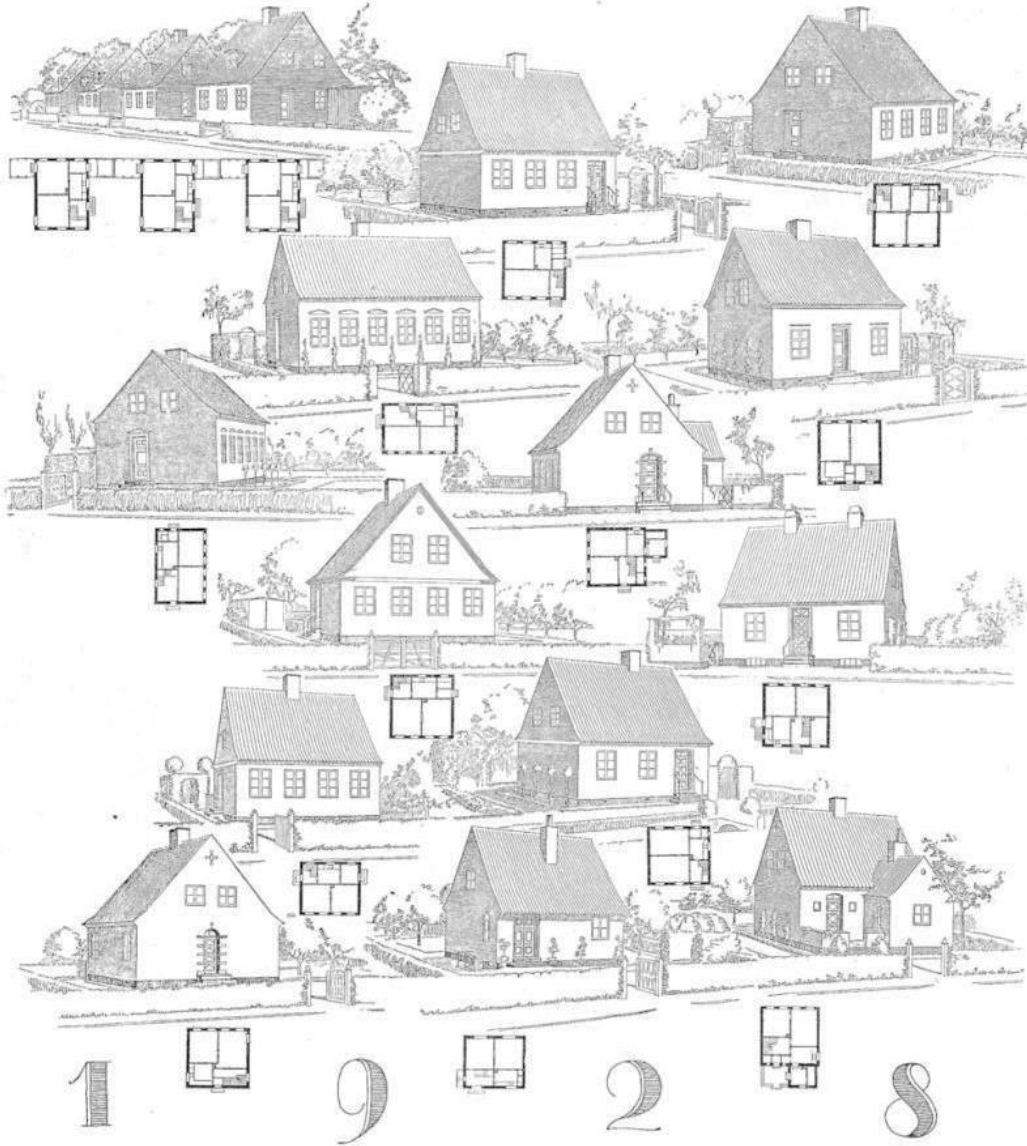

vinduet placeret udefra - arkitektonisk ordnet facade

vinduet placeret indefra af hensyn til lys og/eller udsyn

BEDRE BYGGESKIK

huset som "klump" – huset som "skiver"

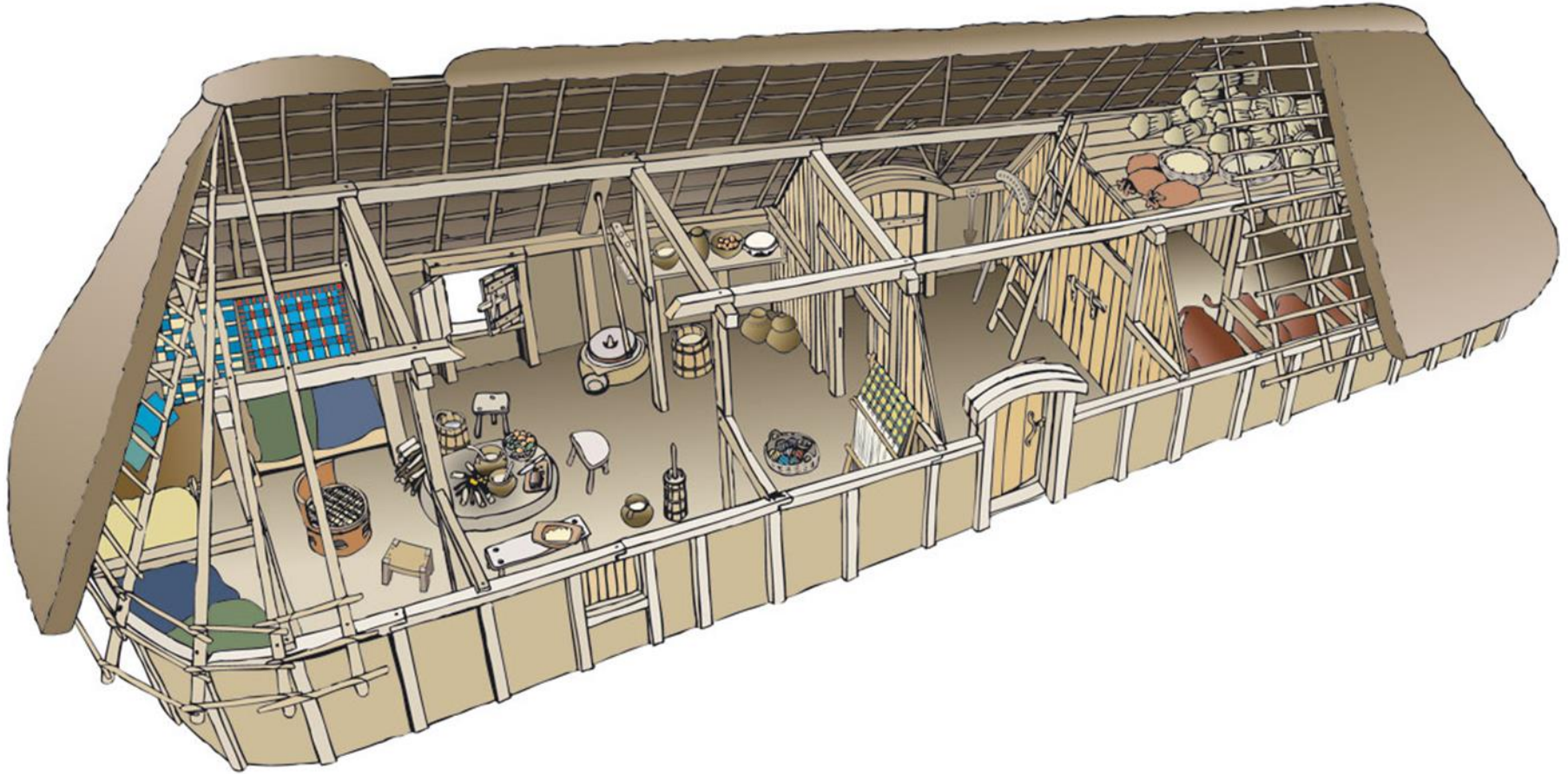

huset som "klump" – huset som "skiver"

Vinduets historie

Vindue: sml. engelsk *window*, lånt fra nordisk - vind + øje
- egentlig åbning hvorigennem luft eller vind kommer ind

jernalder - vikingetid

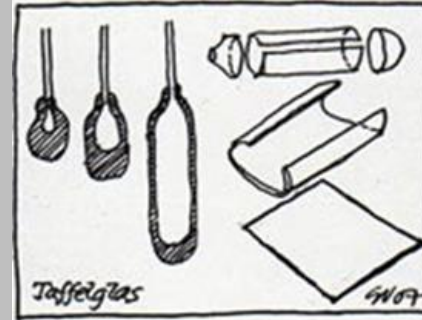
jernalder – vikingetid

Glas

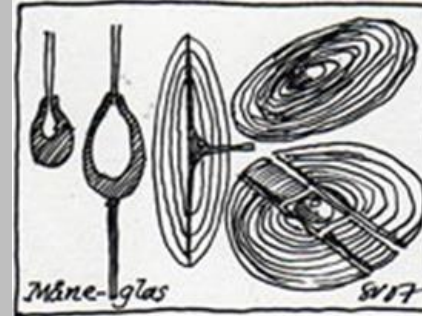
- et kort intermezzo

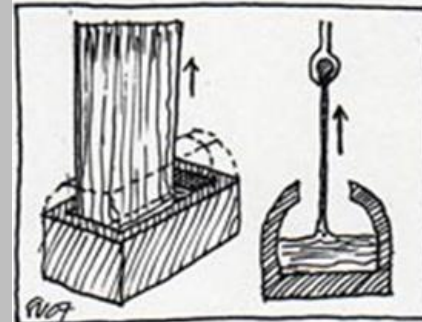
glassets historie

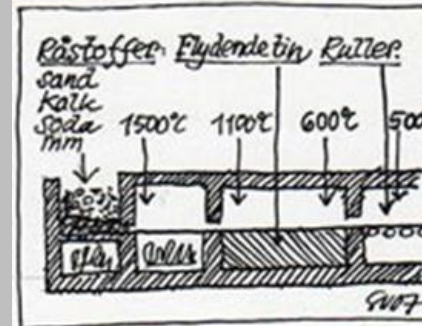
Cylinderglas
ca 500 - ca 1950

Kronglas
ca 1400 - 1920

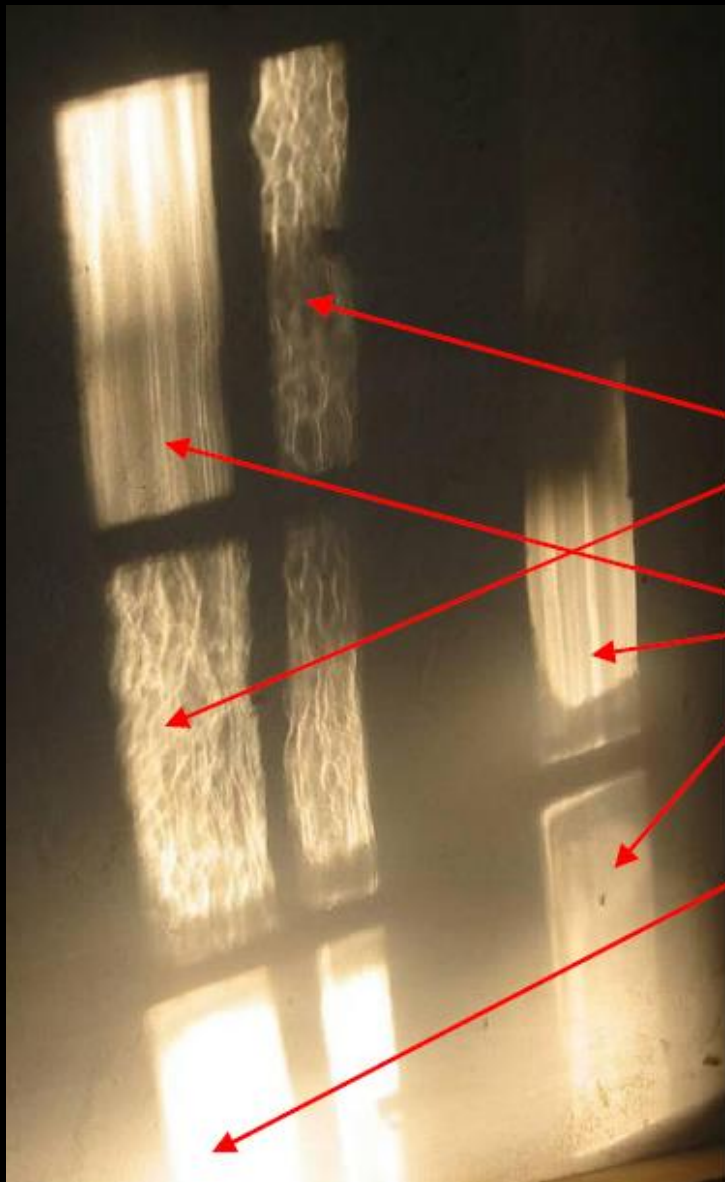
Trukket glas
1915 - (1970)

Floatglas
1970 -

Sian Vædstrup 07

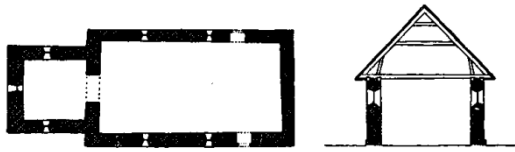
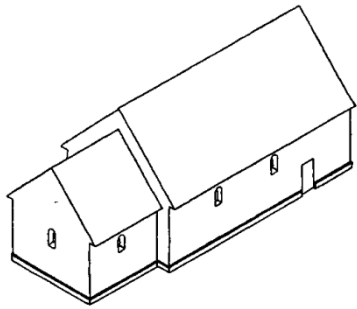
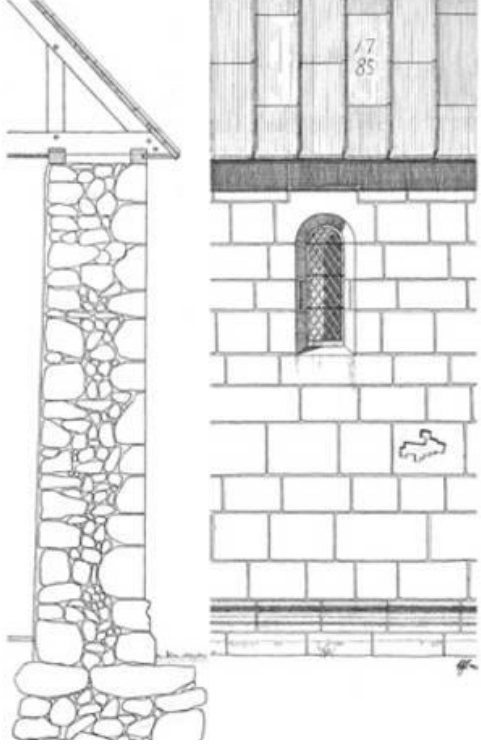
Når solen skinner ind gennem rudeglassene i husets vinduer, kan man, der hvor 'skyggen' rammer en væg, kende de forskellige rudeglastyper fra hinanden meget tydeligt.

Kronglas (1450 – 1920), der ikke ses på dette billede, har en cirkulær struktur.

Cylinderglas (1450 - 1950), øverst til højre og i midten til venstre, har en 'rystet' struktur.

Trukket glas (1915 – ca. 1980), øverst til venstre og i midten til højre, har en tydelig 'sribet' struktur, ofte lodret, men af og til også vandret.

Floatglas (1970 -), nederst til venstre, er næsten uden struktur.

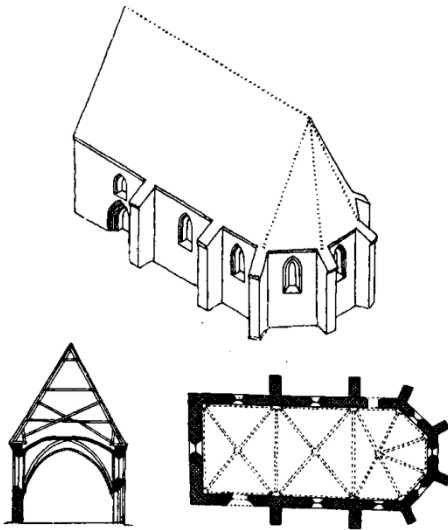

romansk -1050-1250

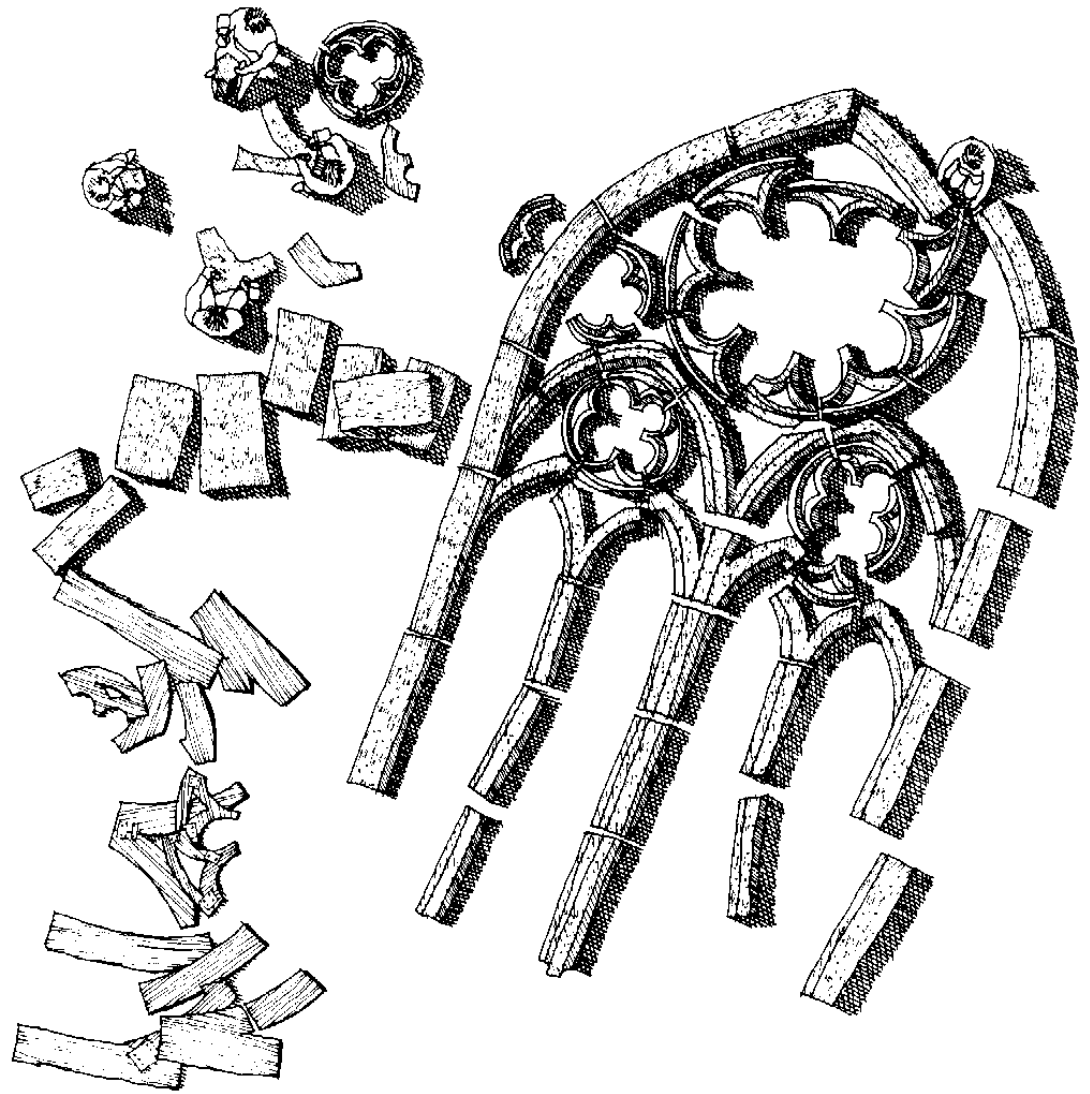

romansk

Gotisk landsbykirke (Engestofte).

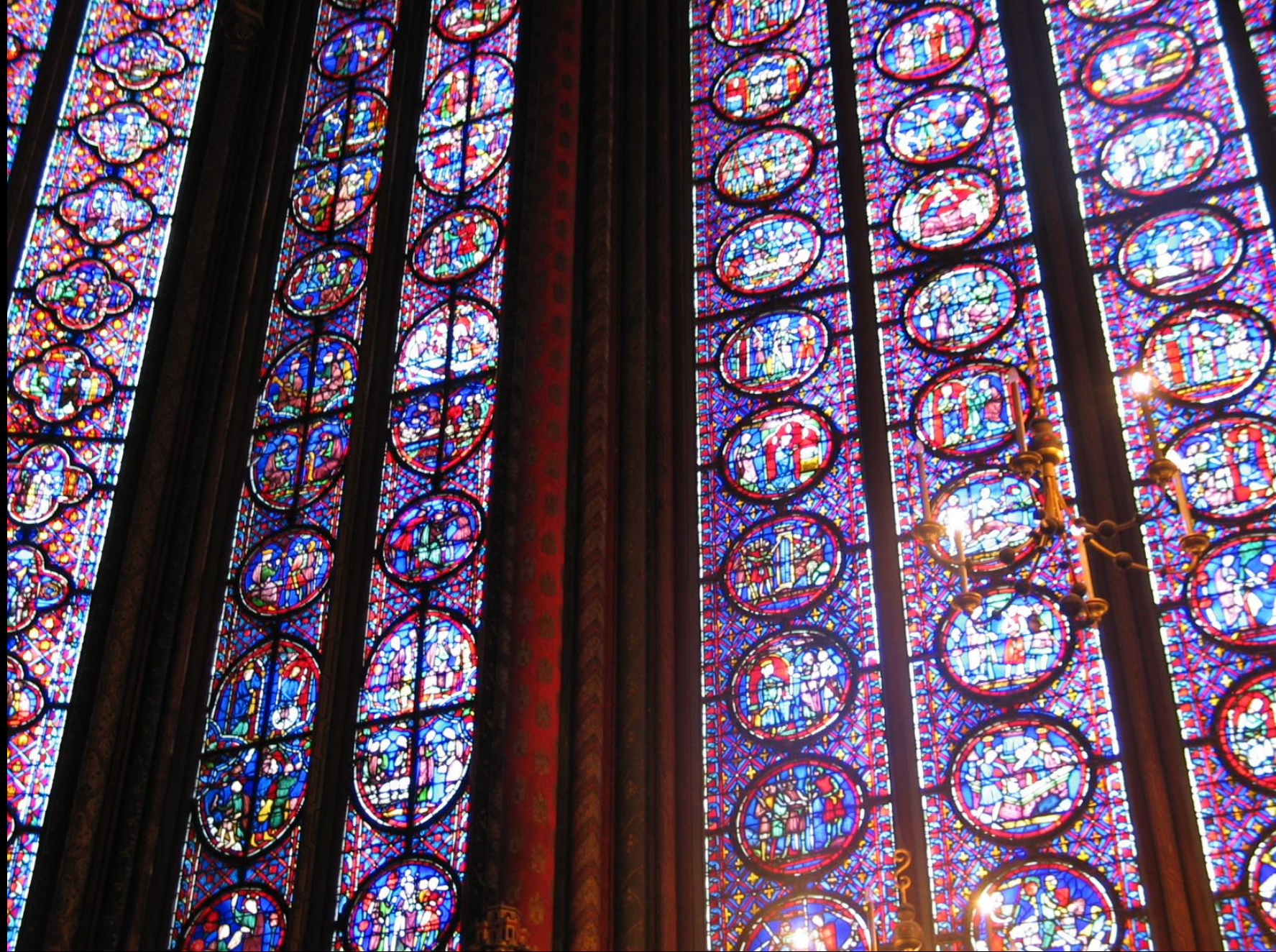

dansk gotik – spidsbuer og segmentbuer

dansk gotik – retvinklede false

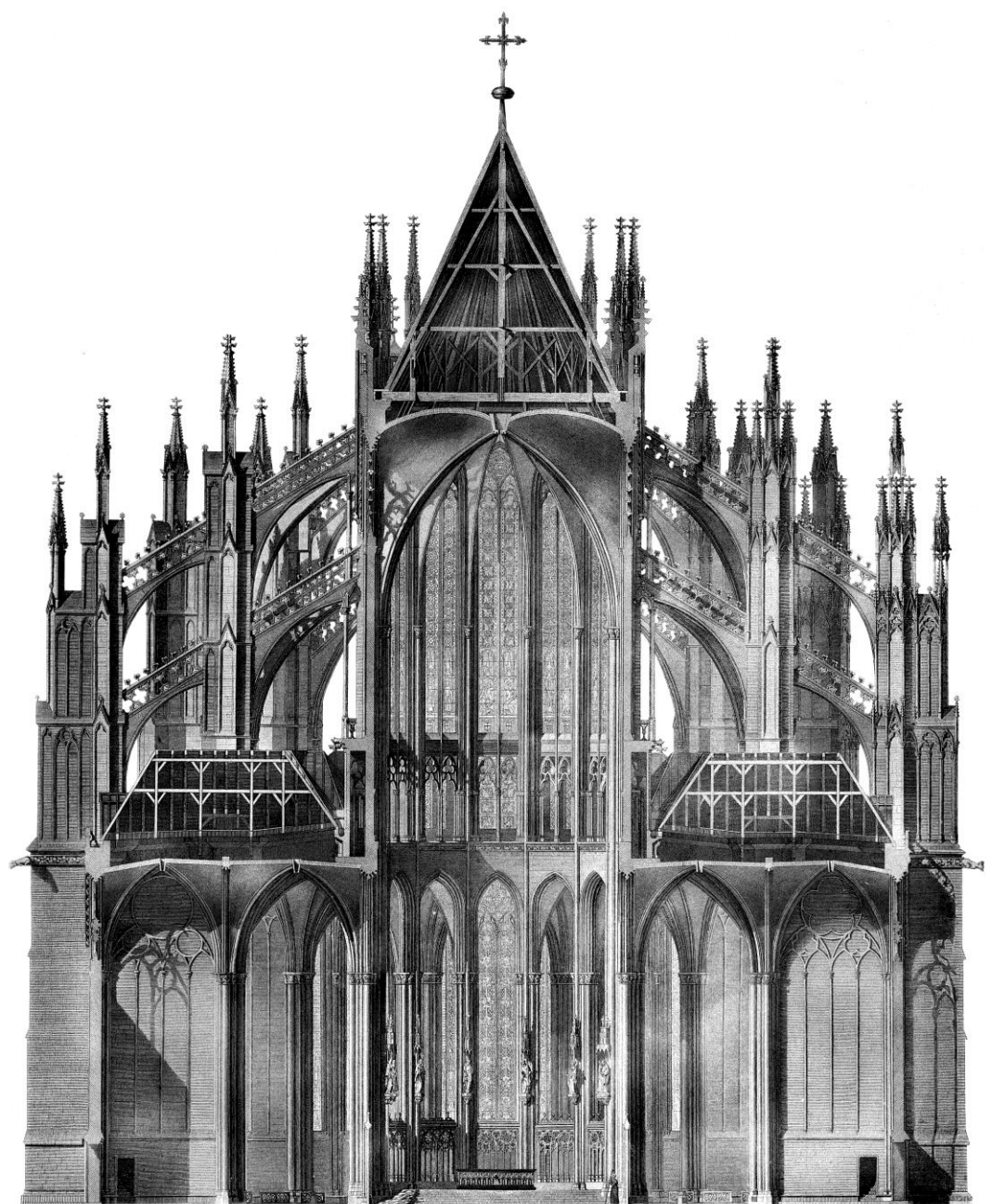
gotik – europæiske forbilleder – Sainte Chapelle i Paris

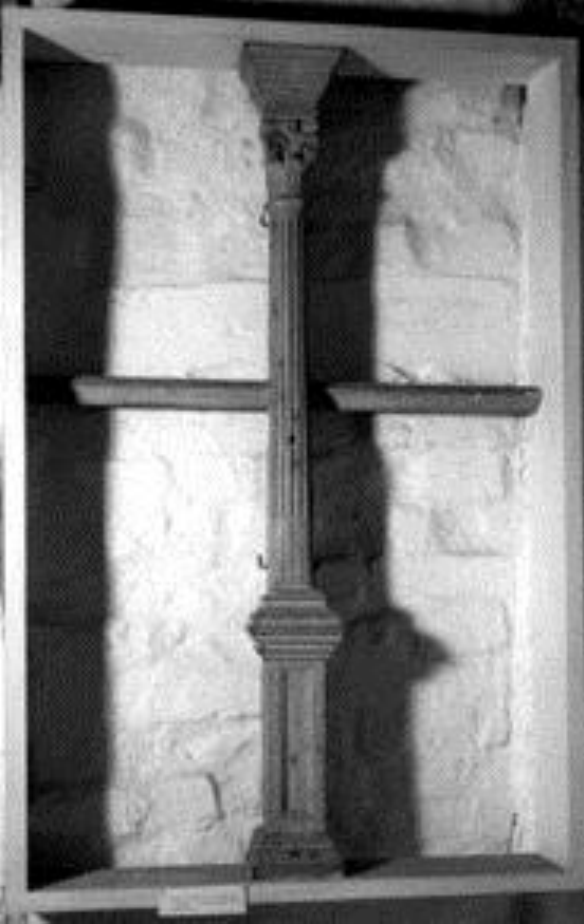
gotik – europæiske forbilleder – Kölner Dom – nyt ”gotisk” vindue af Gerhard Richter

gotik – europæiske forbilleder – Kölner Dom – nyt ”gotisk” vindue af Gerhard Richter

gotik – europæiske forbilleder – Kölner Dom – nyt "gotisk" vindue af Gerhard Richter

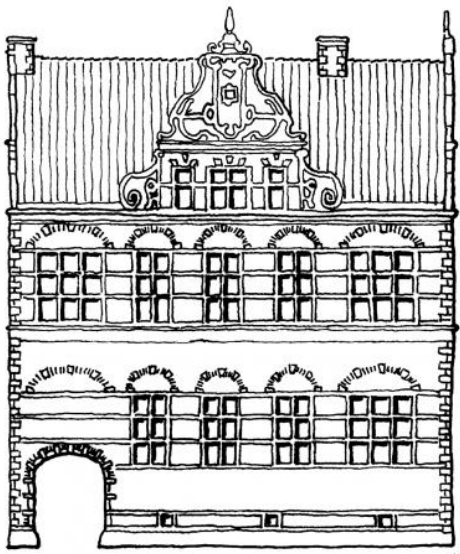
dansk renæssance – 1540-1650

borgerhuset

renæssance - borgerstue - lodpost af træ, som antik søjle - blyindfattet glas - stormjern

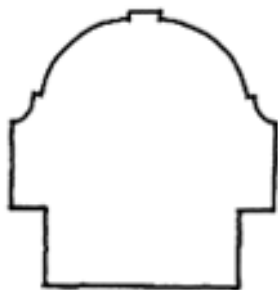
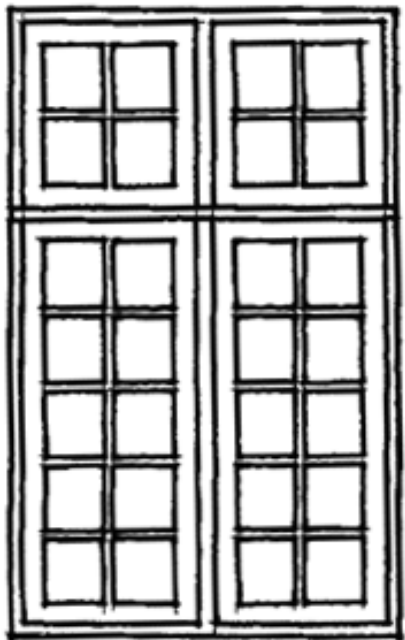

altor

renæssance – lodposter og tværposter af sandsten – blyindfattet glas

barok og rokokko – 1640-1760

barok – Ørslev Kloster

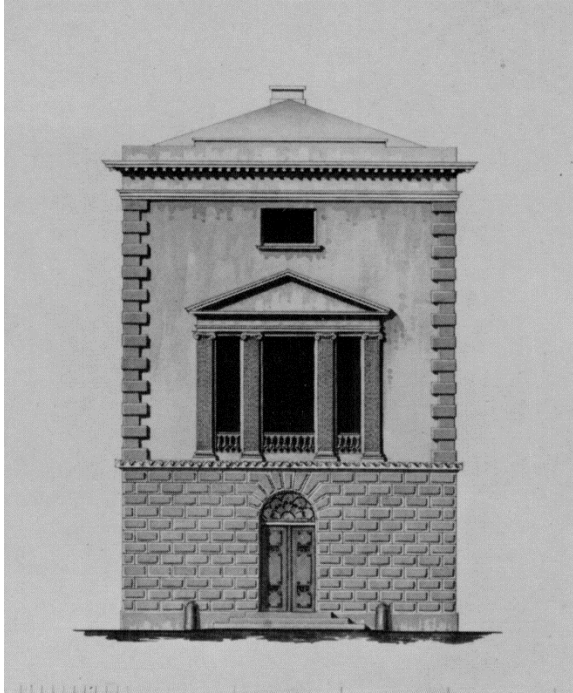
barok - Clausholm

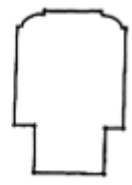
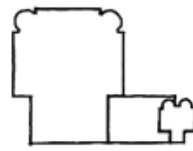
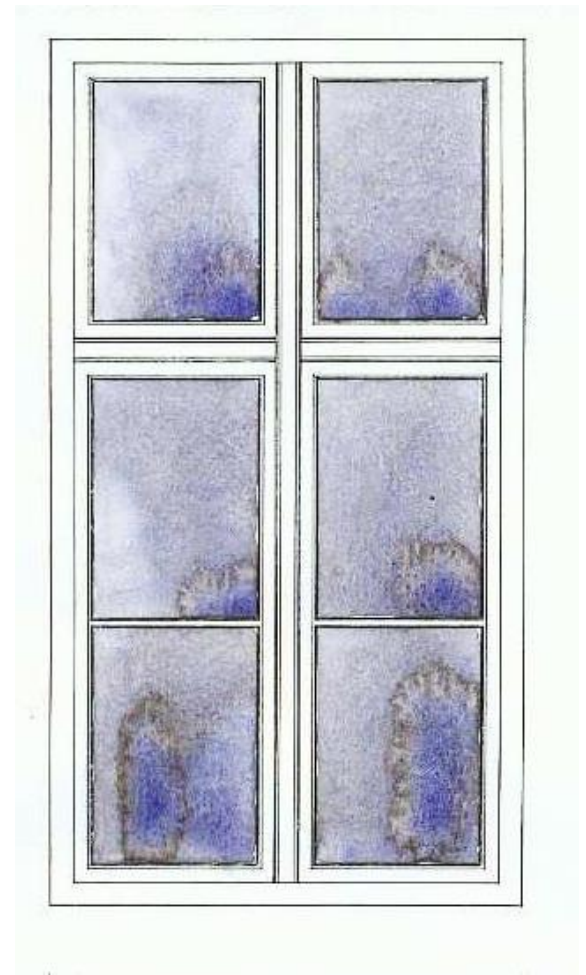
barok - Clausholm

klassicisme – 1760-1850

klassicisme – C.F. Hansen

klassicisme

historicisme og nationalromatik – 1850-1910

historicisme og nationalromatik – 1850-1910

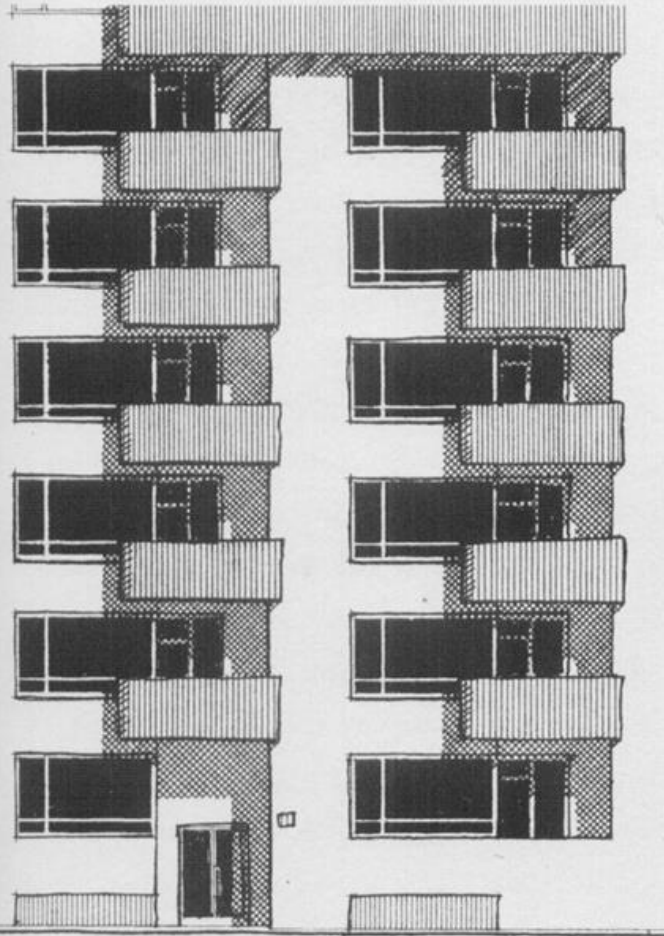
historicisme og nationalromatik – 1850-1910 – stue i klunkestil

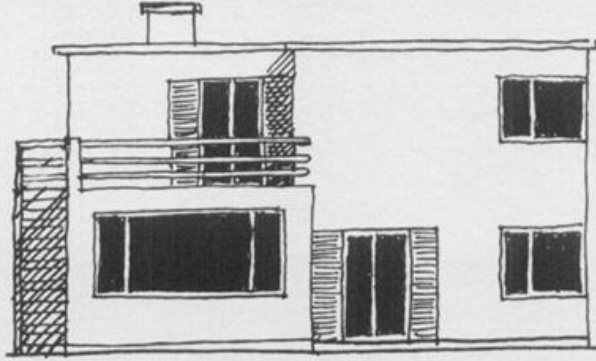
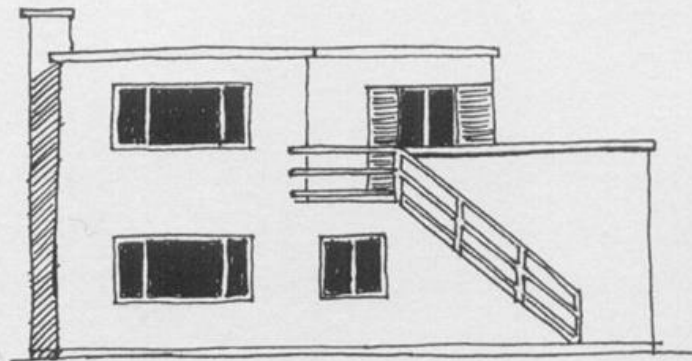
historicisme og nationalromantik – 1850-1910 – industrialismens teknikker - støbejern

FUNKTIONALISME

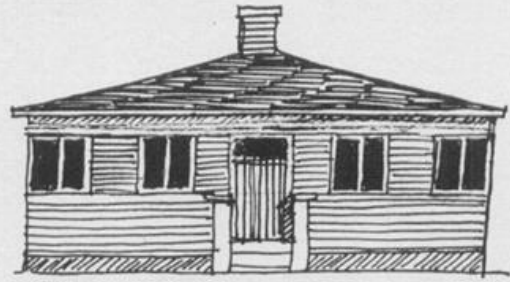
1930-1960

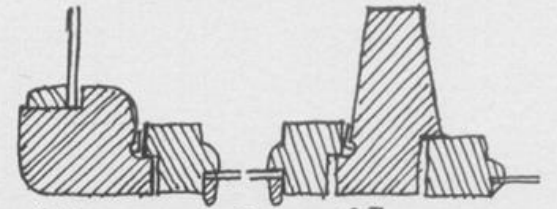
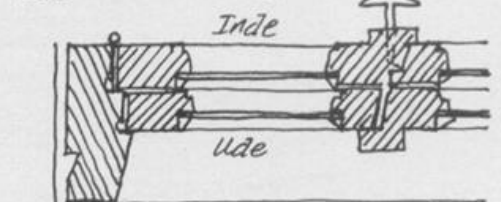
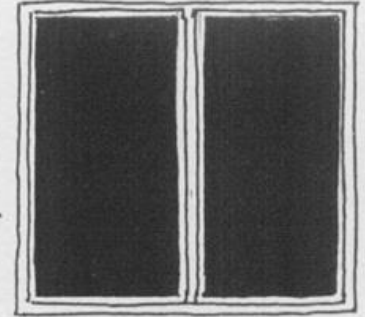
Altan-karnaphus (Etagehus)

Funkisvilla 1930

Bungalow 1932-36

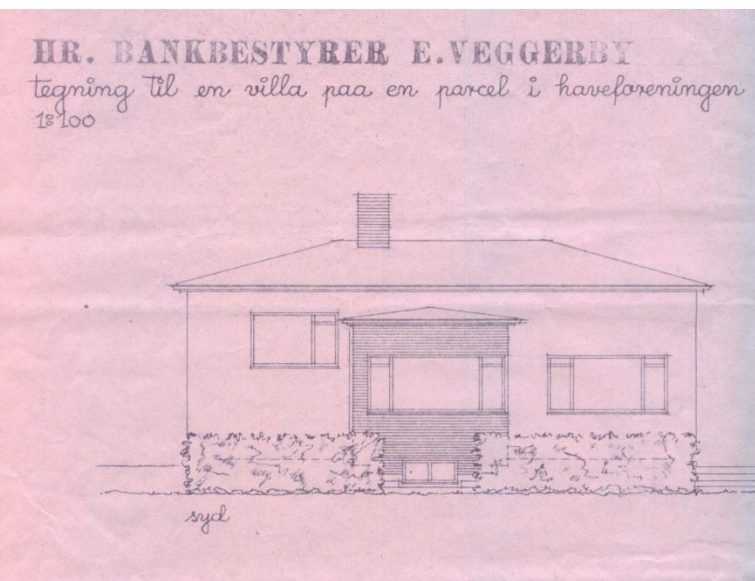
Hjørnevindue af træ
© Sven Vedstrup 04

funktionalisme/modernisme – 1920-1960´erne....?

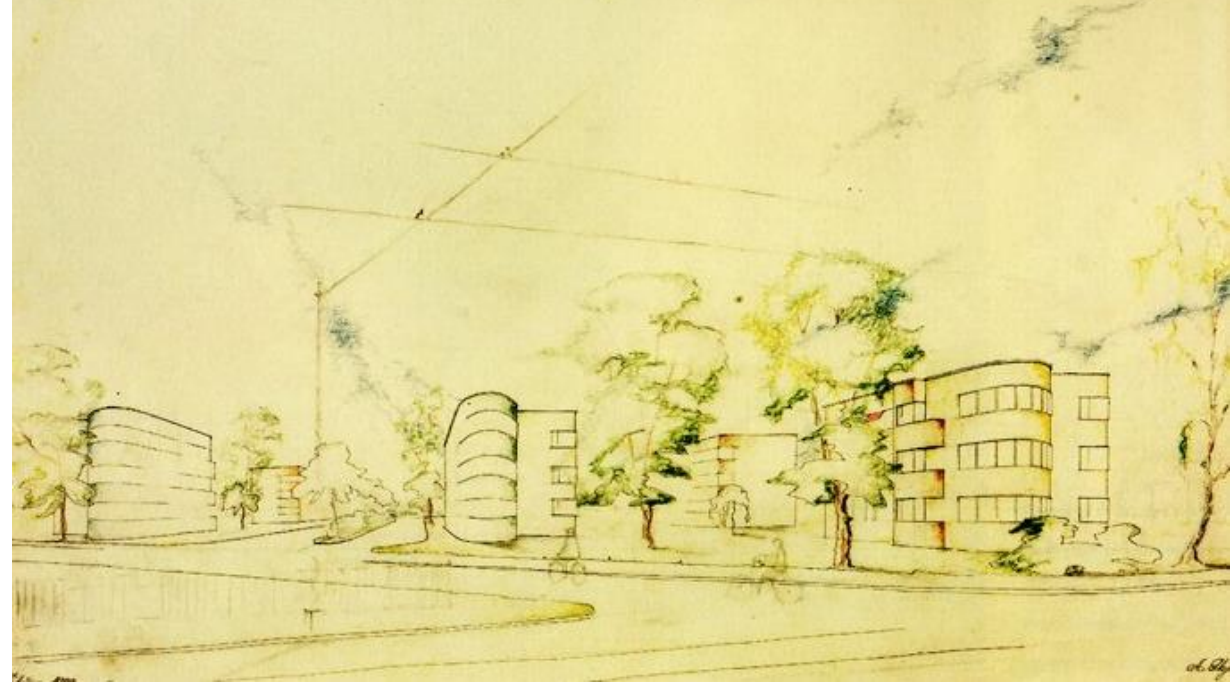
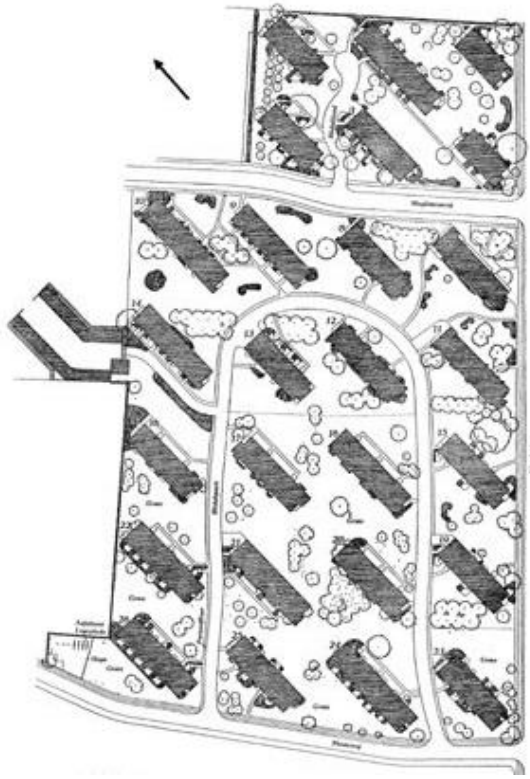
historicisme + funktionalisme/modernisme

funktionalisme/modernisme – 1920-1960'erne....?

funktionalisme/modernisme – 1920-1960'erne....?

funktionalisme/modernisme – 1920-1960'erne....?

funktionalisme/modernisme – 1920-1960´erne....?

funktionalisme/modernisme – 1920-1960'erne....?

modernisme – 1960'erne.....?

PAUSE

Lars Nicolai Bock

*Associate Professor, Arkitekt m.a.a.
Department of Architectural Heritage
Aarhus School of Architecture
DENMARK*

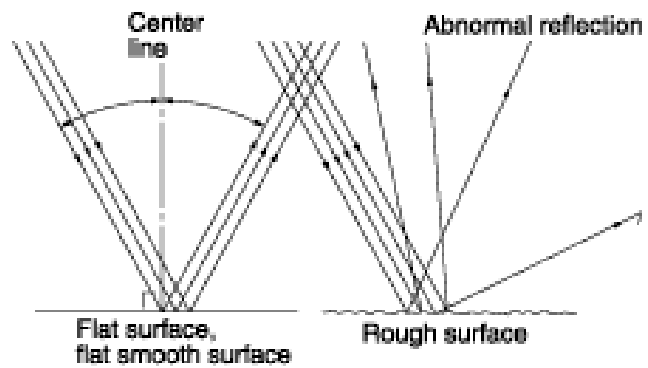
Opgave på 2. og 3. studieår
AAA 13. september 2012

lys og refleksjoner – detaljernes betydning for lysvirkning i rummet

Light Reflection

Normal reflection

lys og refleksjoner

lys og refleksjoner – store kontraster og hårdt lys

lys og refleksjoner

at noget fanger lyset

stoflighed

stoflighed

den stor vindueslysning

sidelyset i malerkunsten

sidelyset i malerkunsten

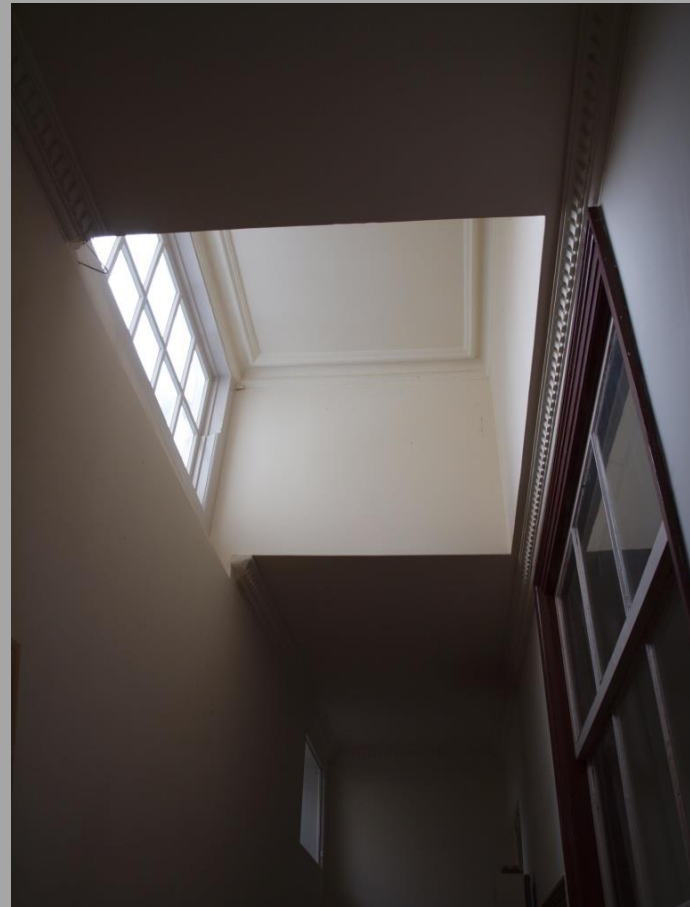

tæt bebyggede nederlandske bysamfund – alt er udnyttet – Brügge i Belgien

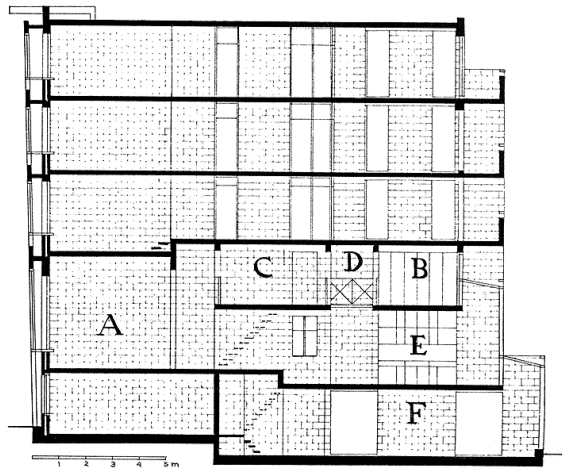

sidelyset i malerkunsten

det hollandske hus

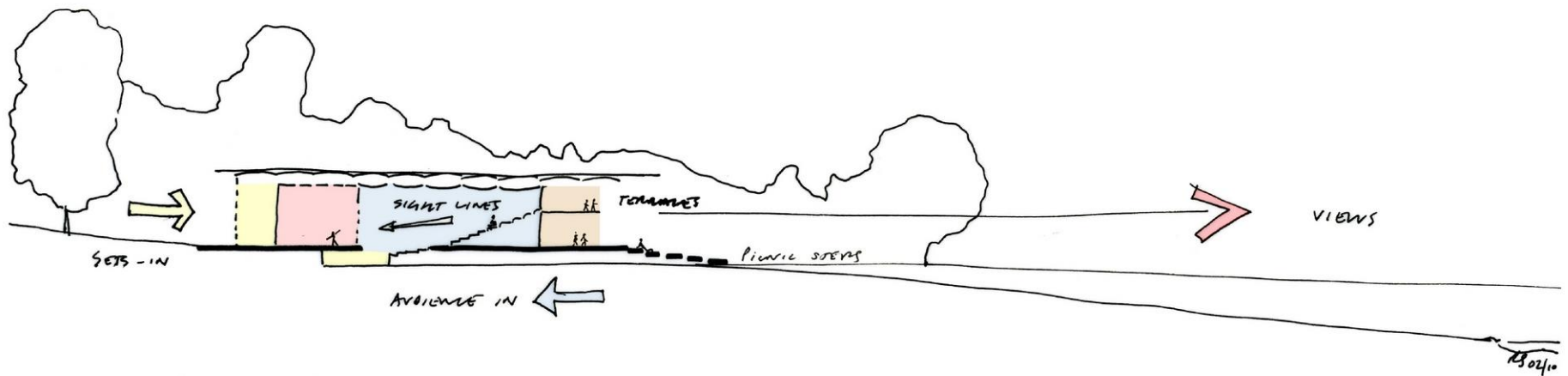

et nyere hollandsk hus

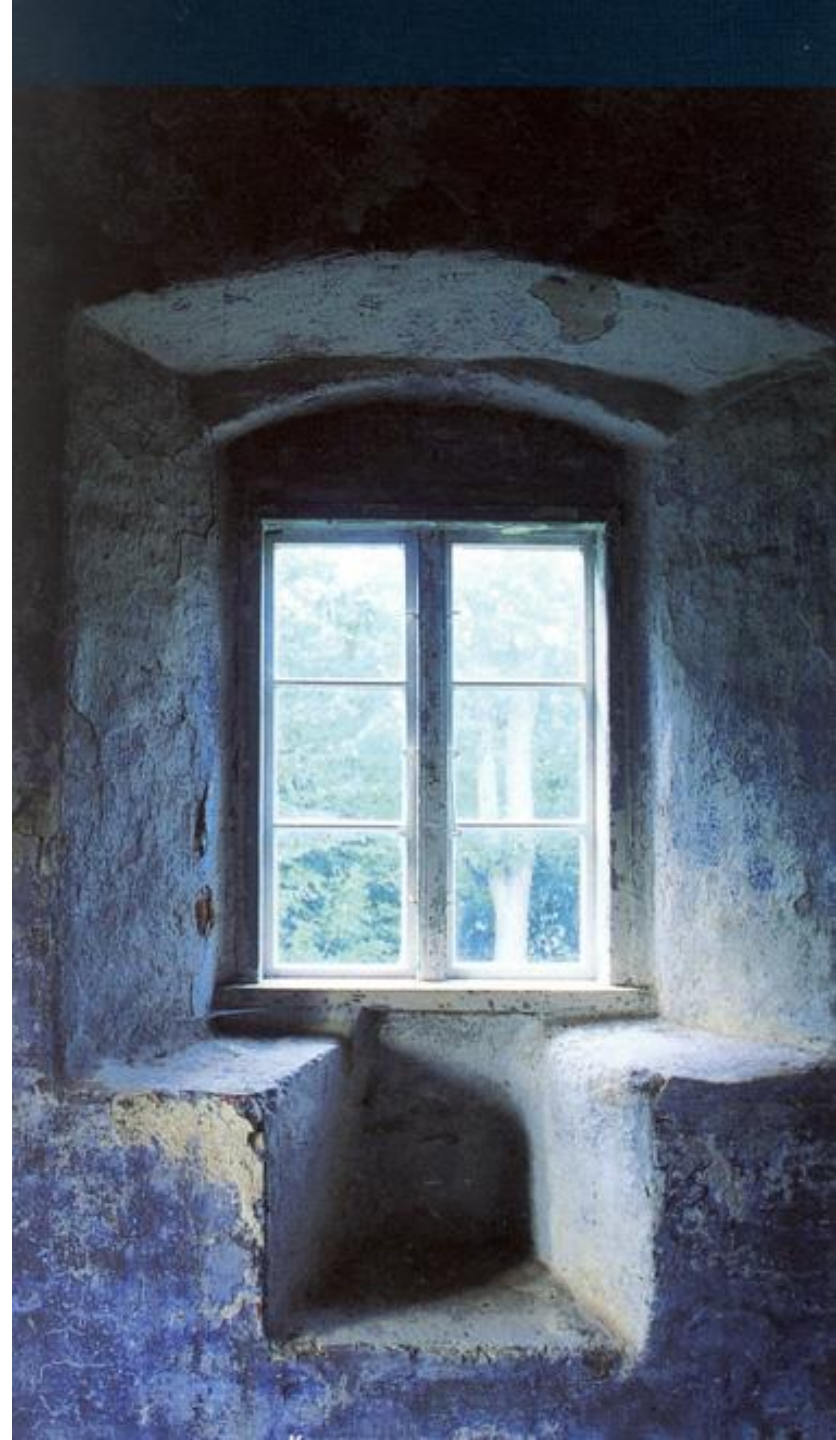
snit og kontekst – det vertikale vindue – lys ned fra oven ind i dybe rum

snit og kontekst – det horisontale vindue – ophævelse af grænse mellem ude og inde

sprosser danner grænse mellem ude og inde

vinduer – lys og farver

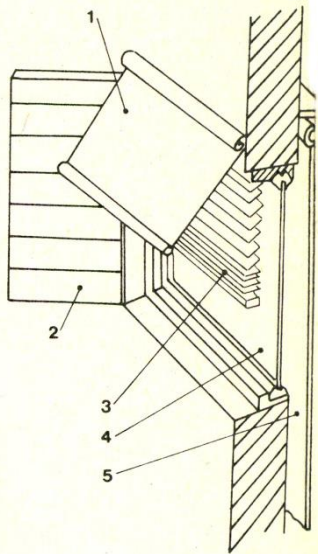
udtrykker stilperiode gennem udformning af:

- fordakninger
- sålbænke
- rammelisener
- konsoller
- profilereringer
- kapitæler
- osv.

den dekorerede ramme

1. tenda esterna/canopy
2. imposta di legno/
wooden shutter;
3. veneziana/Venetian
blind;
4. vetro/glass;
5. tenda interna/drapes.

lag i vinduets opbygning - kulturgeografiske sammenhænge

lag i vinduets opbygning

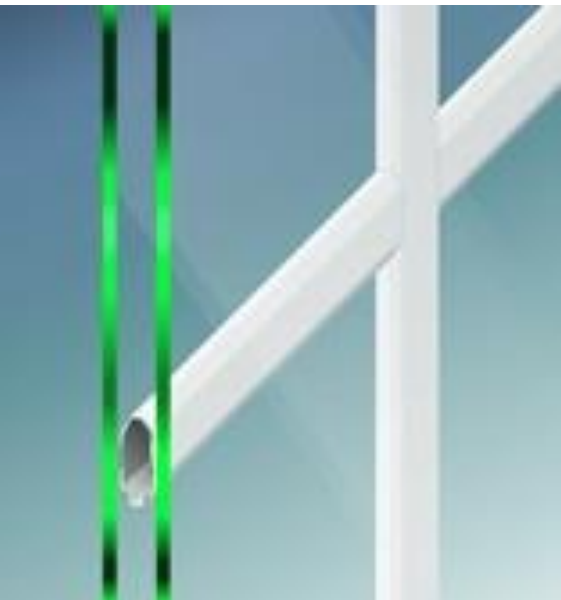
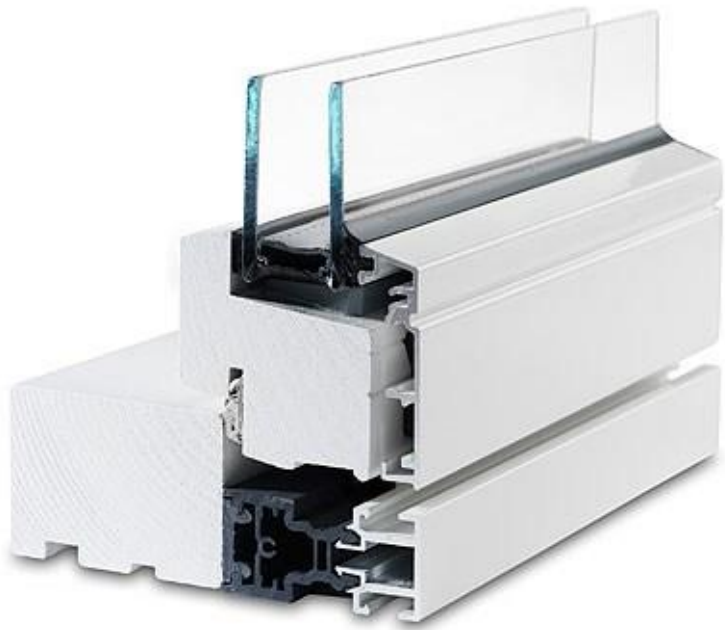
lag i vinduets opbygning

lag i vinduets opbygning

nutidens vinduer – plastic og coatet termoglas

nutidens vinduer – de fleste produkter er en ren jammer

klodsede sprosser og grimme bundlister af aluminium

kopier af historiske vinduer

kopier af historiske vinduer

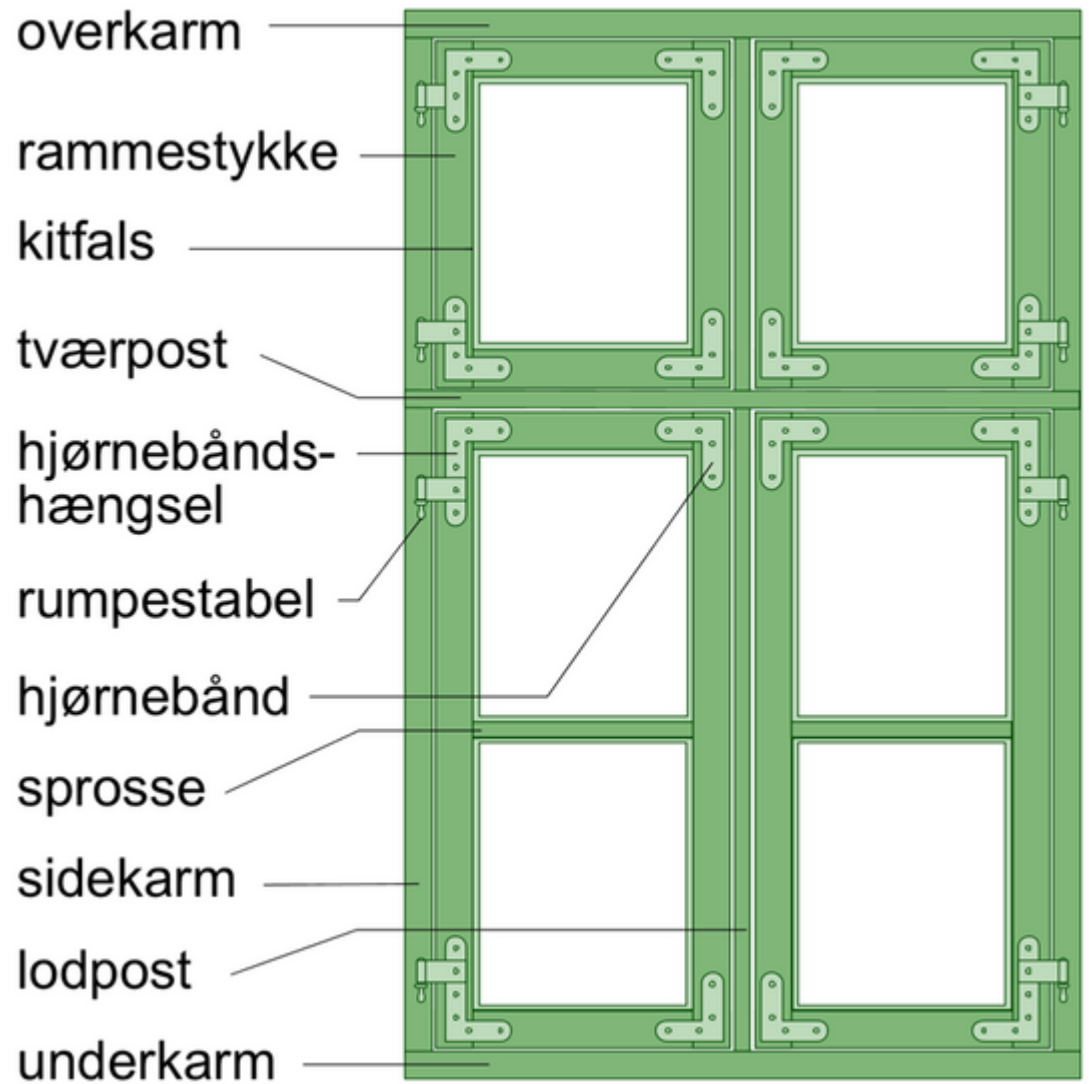
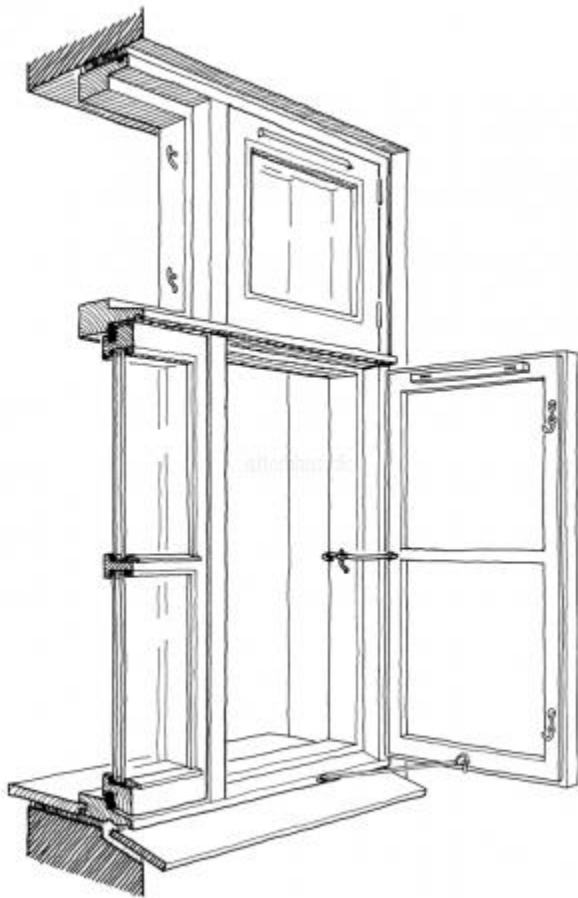

ringe trækvalitet (splintved) – kraftige dimensioner – gabende store mellemrum i false
- aluminiumslister der lyner i solen – falske sprosser – sorte gummilister i stedet for
malet linoliekit – tykke termoruder med skinnende aluminiumskanter.....
.....elegancen er væk, og de er æstetisk set slet ikke gode nok!

nutidens vinduer – trævinduet

nutidens vinduer – termoruder, damptætte fuger + false = indeklimaproblemer + allergi

det historiske vindues teknik

det historiske vindues teknik

det historiske vindues teknik

pas på de smukke gamle vinduer

vinduet på muren – Sigurd Lewerentz's kirker

vinduet på muren – Sigurd Lewerentz's kirker

vinduet på muren – Kolumbamuseet af Peter Zumthor

vinduet i murfladen – indmuret glas

hus i Løgum Kloster af Inger og Johannes Exner

åbne flader foran glas

fremtidens vindue? – hvad er det? – det må I arbejde med!

Laveret tegning af C.W. Eckersberg